

ДОГОВОР

МЕЃУ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

КАНАДА

ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

КАНАДА

во натамошниот текст: „договорни страни“

ОДЛУЧИЈА да склучат договор во областа на социјалното осигурување и

СЕ ДОГОВОРИЈА КАКО ШТО СЛЕДИ:

ДЕЛ I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Дефиниции

1. За цели на овој договор:

„територија“ значи:

во однос на Република Македонија, територијата на Република Македонија, и

во однос на Канада, територијата на Канада;

„давање“ значи:

секое парично давање или пензија предвидени со законодавството на било која договорна страна, вклучувајќи ги сите зголемувања и додатоци кон тоа парично давање или пензија;

„надлежен орган“ значи:

во однос на Република Македонија, Министерството за труд и социјална политика; и

во однос на Канада, министерот, односно министрите надлежни за примена на законодавството на Канада;

„надлежна институција“ значи:

во однос на Република Македонија, институциите надлежни за примена на законодавството утврдено во член 2 став 1 алинеја 2; и

во однос на Канада, надлежниот орган;

„признат период“

во однос на Република Македонија, периодот на осигурување неопходен за добивање на право на давање согласно законодавството на Република Македонија, вклучувајќи било кој период според тоа законодавство кој се изедначува со периодот на осигурување, односно кој се признава како таков; и

во однос на Канада, периодот на платени придонеси неопходен за стекнување на правото на давање според Пензиски план на Канада, периодот за време на кој се плаќа инвалидска пензија според Канадскиот пензиски план и периодот на престој неопходен за стекнување на правото на давање според Законот за старосно осигурување;

„законодавство“ значи:

во поглед на двете договорни страни законите и подзаконските акти утврдени во член 2.

2. Сите изрази кои не се дефинирани во овој член имаат значење кое им е дадено со законодавството кое се применува.

Член 2

Законодавство на кое се применува овој договор

1. Овој Договор се применува на следното законодавство:

1) во однос на Република Македонија:

Законот за пензиско и инвалидско осигурување и подзаконските акти донесени врз основа на него;

2) во однос на Канада:

(1) Законот за старосно осигурување и подзаконските акти донесени врз основа на истиот,

(2) Пензискиот план на Канада и подзаконските акти донесени врз основа на истиот.

2. Во врска со став 3 од овој член, овој Договор исто така се применува и на закони и други подзаконски акти со кои се врши дополнување, измена, консолидирање или замена на законодавството наведено во став 1 на овој член.

3. Овој договор се применува и на закони и подзаконски акти со кои се проширува законодавството на една од договорните страни на нови категории корисници или на нови давања, освен ако таа договорна страна не испратила до другата договорна страна спротивно известување во рок од три месеци по стапување во сила на тие закони и подзаконски акти.

Член 3

Лица врз кои се применува овој договор

Овој договор се однесува на било кое лице врз кого се применува или се применувало законодавството на едната или двете договорни страни, како и на други лица чии права произлегуваат од тоа лице.

Член 4

Еднаков третман

Лицата наведени во член 3 ги имаат обврските утврдени со законодавството на другата договорна страна и правото на давања по основ на тоа законодавство под истите услови кои важат за државјани на другата договорна страна.

Член 5

Исплата на давања во странство

1. Ако не е поинаку определено со овој Договор, давањата кои се исплатуваат на лицето утврдено во член 3 врз основа на законодавството на едната договорна страна, вклучувајќи давања остварени врз основа на овој Договор, нема да бидат предмет на нивно намалување, измена, запирање или укинување само поради фактот што корисникот престојува на територијата на другата договорна страна и овие давања ќе се исплатуваат кога тоа лице се наоѓа на територијата на другата договорна страна.
2. Давања кои се признаваат врз основа на овој договор за лице врз кое се применува или се применувало законодавството на двете договорни страни, како и за лица чии права произлегуваат од тоа лице, ќе се исплатуваат ако лицето, односно лицата чии права произлегуваат од него, престојуваат на територијата на трета држава.

ДЕЛ II ОДРЕДБИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОТО КОЕ СЕ ПРИМЕНУВА

Член 6 Општи правила

Согласно член 7 до 10 од овој Договор:

- 1) на вработено лице кое работи на територијата на една од договорните страни ќе се применува, во однос на таа работа, исклучиво законодавството на таа договорна страна.
- 2) на лице кое самостојно врши дејност и живее на територијата на едната договорна страна, а работи за сопствена сметка на територијата на другата договорна страна или на териториите на двете договорни страни, се применува во однос на таа работа само законодавството на првата договорна страна.

Член 7 Деташман

Доколку работодавец, кој има деловно седиште на територијата на едната договорна страна, испрати работник врз кого се применува законодавството на таа договорна страна на работа на територијата на другата договорна страна, на тој работник, во поглед на таа работа, ќе се применува само законодавството на првата договорна страна, иако работата била извршена на територијата на другата договорна страна. При ваквото ангажирање, соодветното законодавство не може да се применува подолго од 60 месеци без согласност на надлежните органи на двете договорни страни.

Член 8 Членови на бродски екипаж

На лице врз кое, доколку не би постоел овој договор, би се применувале законодавствата на двете договорни страни по основ на вработување како член на бродски екипаж, ќе се применува во поглед на тоа вработување единствено законодавството на Канада, доколку лицето живее на територијата на Канада, а во сите останати случаи единствено законодавството на Република Македонија.

Член 9

Државни и други слични вработувања

1. Независно од одредбите на овој договор остануваат во примена одредбите во врска со социјалното осигурување од Виенската конвенција за дипломатски односи од 18-ти април 1961 година и од Виенската конвенција за конзуларните односи од 24-ти април 1963 година.
2. На лице ангажирано во државна служба на било која од договорните страни, упатено на работа на територијата на другата договорна страна, ќе се применува во поглед на тоа вработување единствено законодавството на првата договорна страна.
3. По исклучок од став 1 и 2 на овој член, на лице кое живее на територијата на една од договорните страни и кое е ангажирано таму во државна служба за потребите на другата договорна страна, ќе се применува во поглед на тоа вработување единствено законодавството на првата договорна страна.

Член 10

Исклучоци

Надлежните органи на двете договорни страни можат да се договорат за измена на одредбите од член 6 до 9 на овој договор во однос на било кое лице или категории на лица.

Член 11

Дефинирање на одредени периоди на престој во однос на законодавството на Канада

1. Со цел пресметување на износот на давањето според Законот за старосно осигурување:
 - 1) ако на некое лице се применува Пензискиот план на Канада или општиот план на одредена канадска провинција, неговиот период на престој или живеалиште во Македонија се смета за период на престој во Канада; ваквиот период исто така ќе се смета за период на престој во Канада и за неговиот брачен другар, невенчан партнер како и за лицата кои ги издржува и кои живеат со него, доколку на нив не се применува законодавството на Република Македонија по основ на вработување или вршење на самостојна дејност;
 - 2) ако на некое лице се применува законодавството на Република Македонија за време на период на престој во Канада, ваквиот период не се смета за период на престој или живеалиште во Канада на тоа лице, на неговиот брачен другар, невенчан партнер и издржуваните лица кои живеат со него, доколку на нив не се применува Пензискиот план на Канада или друг општ

пензиски план на канадска провинција по основ на вработување или вршење на самостојна дејност;

2. При примена на ставот 1 од овој член:

- 1) ќе се смета дека лицето подлежи на Пензискиот план на Канада или друг општ пензиски план на канадска провинција за време на негов престој или живеалиште во Република Македонија, само доколку истото плаќа придонеси согласно одредениот план за време на тој престој по основ на вработување или вршење самостојна дејност.
- 2) ќе се смета дека лицето подлежи на законодавството на Република Македонија за време на негов престој или живеалиште во Канада, само доколку истото врши уплата на задолжителни придонеси според тоа законодавство за време на тој период по основ на вработување или вршење на самостојна дејност.

ДЕЛ III
ОДРЕДБИ ЗА ДАВАЊАТА

ГЛАВА 1
СОБИРАЊЕ НА ПЕРИОДИТЕ

Член 12

**Периоди според законодавствата на Канада и на Република
Македонија**

1. Ако некое лице нема право на давање заради тоа што нема навршено доволно признати периоди според законодавството на една од договорните страни, правото на давање на тоа лице ќе се определи со собирање на тие периоди и на периодите наведени во став 2 до 4 од овој член, под услов да не се поклопуваат.
2. 1) Заради утврдување на правото на давање според Законот за старосно осигурување на Канада, периодот на осигурување признаен според законодавството на Република Македонија ќе се смета за период на престој во Канада;
2) Заради утврдување на правото на давање според Пензискиот план на Канада, календарската година која опфаќа најмалку 3 месеци платен придонес според македонското законодавство ќе се смета за година во која се платени придонесите според Канадскиот пензиски план.
3. За да се утврди дали се исполнети условите за стекнување право на старосна пензија според македонското законодавство:
 - 1) календарската година која претставува признат период според Пензискиот план на Канада, се смета како 12 месеци признат период според законодавството на Република Македонија;
 - 2) месецот кој претставува признат период според Законот за старосно осигурување на Канада и кој не е дел од признаениот период според Пензискиот план на Канада ќе се смета за признаен месец според законодавството на Република Македонија.
4. Заради утврдување на инвалидска или семејна пензија според законодавството на Република Македонија, календарската година, која претставува признаен период според Пензискиот план на Канада, ќе се смета за признаен период од 12 месеци според законодавството на Република Македонија.

Член 13

Периоди според законодавството на трета држава

1. Ако одредено лице нема право на давање врз основа на периодите кои се признаени според законодавствата на договорните страни и собрани според член 12 од овој Договор, правото на тоа лице на соодветното давање ќе се определи со собирање на тие периоди и навршените периоди кои се признаваат според законодавството на трета држава, со која двете држави склучиле договори за социјално осигурување кои предвидуваат собирање на периодите.
2. Доколку Република Македонија склучила договор со трета држава, правото на македонските државјани на давања според законодавството на Република Македонија ќе се утврди преку собирање на признати периоди на осигурување кои се навршени според законодавството на третата држава, освен доколку не е поинаку предвидено со тој договор.

Член 14

Минимален период за собирање

Независно од одредбите на овој договор, доколку вкупното времетраење на навршените периоди за одредено лице според законодавството на една од договорните страни изнесува помалку од една година и доколку, земајќи ги предвид само овие периоди, не постои право на давање според законодавството на таа договорна страна, надлежната институција на таа договорна страна нема обврска да исплаќа давања спрема лицето за тие периоди по основ на овој договор.

ГЛАВА 2 ДАВАЊА ВРЗ ОСНОВА НА ЗАКОНОДАВСТВОТО НА КАНАДА

Член 15 Давања врз основа на Законот за старосно осигурување

1. Ако лицето има право на пензија или паричен надоместок согласно Законот за старосно осигурување само со примена на одредбите од Глава 1 на овој договор кои го уредуваат собирањето на периоди на осигурување, надлежната институција на Канада го пресметува износот на пензијата или додатокот кои се исплаќаат на тоа лице според одредбите од Законот за старосно осигурување кои ја уредуваат исплатата на делумна пензија или паричен надоместок, исклучиво врз основа на периодите на престој во Канада кои можат да се земат предвид според одредбите на тој закон.
2. Став 1 од овој член се применува и на лица надвор од Канада кои би имале право на исплата на полна пензија во Канада, а кои не го исполнуваат минималниот период на престој во Канада кој според Законот за старосно осигурување е неопходен за исплата на пензија надвор од Канада.
3. Независно од одредбите на овој договор:
 - 1) пензијата од старосното осигурување ќе се исплатува на лица кои живеат надвор од Канада само ако периодите на престој, по нивно собирање согласно одредбите од Глава 1, се најмалку еднакви на минималниот период на престој во Канада утврден со Законот за старосно осигурување заради исплата на пензија надвор од Канада;
 - 2) паричен надоместок и додаток на загарантиран приход се исплатува на лица надвор од Канада само во висина предвидена со Законот за старосно осигурување.

Член 16 Давања врз основа на Пензискиот план на Канада

Доколку одредено лице има право на давања исклучиво со примена на одредбите од Глава 1 од овој договор кои го уредуваат начинот на признавање на истите, надлежната институција на Канада ќе го пресмета износот на давање кое се плаќа на лицето на следниот начин:

1. делот од давањето кој зависи од висината на доходот се утврдува согласно одредбите од Пензискиот план на Канада, исклучиво врз основа на висината на доходот кој се пресметува за цели на пензијата според тој план;
2. фиксниот дел од давањата се утврдува на тој начин, што:
 - (1) износот од фиксниот дел од давањето, утврден според одредбите од Пензискиот план на Канада се множи со
 - (2) делот кој претставува коефициент од периодот на придонеси уплатени во Пензискиот план на Канада ставен во сооднос со минималниот квалификационен период неопходен според тој план, со цел да се утврди правото на ваквото давање, но ваквиот коефициент не може во ниеден случај да ја надмине вредноста „еден“.

ГЛАВА 3
ДАВАЊА СПОРЕД ЗАКОНОДАВСТВОТО НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

Член 17

Пресметување на износот на давањето

1. Ако лицето има право на пензија само врз основа на периодите на осигурување навршени според македонското законодавство, давањето ќе се определи исклучиво според тие навршени периоди со примена на законодавството на Република Македонија.
2. Ако лицето има право на пензија единствено преку собирање на признати периоди според одредбите на Глава 1, надлежната институција на Република Македонија:
 - 1) ќе го собере теоретскиот износ на давања за вкупните признати периоди, собрани според законодавството на Република Македонија и законодавството на Канада, како да се навршени само според македонското законодавство;
 - 2) и врз основа на теоретскиот износ пресметан во согласност со алинејата 1), ќе го одреди вкупниот износ на исплативи давања преку сооднос на должината на признатите периоди собрани според законодавството на Република Македонија со вкупните признати периоди собрани според законодавството на Република Македонија и законодавството на Канада.
3. Одредбите од Законот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија, кои ја определуваат исплатата на најнискиот износ на пензија, ќе продолжат да се применуваат на лица кои престојуваат надвор од територијата на Република Македонија.

ДЕЛ IV
АДМИНИСТРАТИВНИ И ДРУГИ ОДРЕДБИ

Член 18
Административна спогодба

1. Надлежните органи на договорните страни ќе склучат Административна спогодба, со која ќе ги утврдат мерките неопходни за примена на овој договор.
2. Органите за врска на договорните страни ќе бидат назначени во таа спогодба.

Член 19
Размена на информации и меѓусебна помош

1. Надлежните органи и институции одговорни за примена на овој договор:
 - 1) меѓусебно разменуваат информации за примена на законодавствата, во онаа мерка која е дозволена според нивното законодавство;
 - 2) пружаат меѓусебни услуги и помош во врска со утврдувањето на правото или износот на секое давање според овој договор или законодавството на кој се однесува овој договор исто како да се работи за примена на нивното сопствено законодавство;
 - 3) меѓусебно се известуваат колку што е можно побрзо за сите преземени мерки за примена на овој договор или за измените на своето законодавство, во граници во кои тие измени имаат влијание врз примената на овој договор.
2. Помошта од алинеја 1.2 се пружа бесплатно со резерви предвидени со Административната спогодба склучена врз основа на член 18 на овој договор, која се однесува на надоместување на одредени видови трошоци.
3. Секое известување за некое лице, кое едната договорна страна ќе го пренесе на другата страна, е од доверлива природа и ќе се користи само со цел за примена на овој договор и законодавството на кое овој договор се применува, освен ако законодавството на едната страна бара тие известувања да се обелоденат.

Член 20

Ослободување или намалување на даноци, давачки, такси или трошоци

1. Било какви ослободувања или намалувања на даноци, административни такси, конзуларни давачки, или административни трошоци кои ги предвидува законодавството на едната договорна страна во врска со издавање на уверение или документ чие поднесување се бара за примена на тоа законодавство, ќе ги опфаќа уверенијата или документите кои се неопходни за примена на законодавството на другата страна.
2. Сите документи од службена природа кои треба да се поднесат заради примена на овој договор се ослободени од било каква заверка од страна на дипломатските и конзуларни претставништва или слични формалности.

Член 21

Јазик на комуницирање

При спроведувањето на овој договор, надлежните органи и институции на двете договорни страни можат меѓусебно непосредно да комуницираат на македонски, англиски или француски јазик.

Член 22

Поднесување на барања, известувања или жалби

1. Сите барања, известувања и жалби во врска со правото или износот на давање според законодавството на едната договорна страна кои, според тоа законодавство, треба во пропишен рок да бидат предадени на надлежниот орган или институција на таа договорна страна, а кои биле доставени во истиот рок до органот или институцијата на другата договорна страна, ќе се сметаат како предадени до надлежниот орган или институција на првата договорна страна. Датата на доставување на барањето, известувањето или жалбата до органот или институцијата на другата договорна страна ќе се смета за дата на доставување до надлежниот орган или институција на првата договорна страна.
2. Во врска со реченица 2 од овој став, барањето за остварување право на давање според законодавството на една од договорните страни доставено по датата на влегување во сила на овој договор ќе се смета за барање за соодветно давање според законодавството на другата договорна страна, ако подносителот во моментот на доставувањето:
 - 1) побарал поднесокот да се смета за барање според законодавството на другата договорна страна; или

- 2) обезбедил информации кои укажуваат на тоа, дека навршените периоди биле признаени според законодавството на другата договорна страна.

Претходната реченица нема да биде важечка ако подносителот на барањето побара неговото или нејзиното барање подоцна да се разгледува за да се добијат давања според законодавството на другата страна

3. Во сите случаи во кои се применуваат ставовите 1 или 2 на овој член, органот или институцијата кај кого е поднесено барањето, известувањето или жалбата, должен е веднаш да го проследи истото до органот или институцијата на другата договорна страна.

Член 23

Исплата на давања

1. Надлежната институција на едната договорна страна врши исплата на давањата според овој договор на корисникот кој престојува на територијата на другата договорна страна, односно на територијата на трета држава во било која конвертибилна валута.
2. Надлежните институции на двете договорни страни ќе вршат плаќање на давања според овој договор непосредно на корисниците без било какво намалување на износите за нивните административни трошоци.

Член 24

Решавање на спорови

1. Надлежните органи на договорните страни ќе ги разрешуваат, во обем во кој истото е можно, сите спорови кои ќе настанат при толкувањето или примената на овој договор согласно духот на договорот и неговите основни принципи.
2. Договорните страни ќе се консултираат веднаш на барање на било која договорна страна за работи кои не биле разрешени од страна на надлежните органи согласно став 1 на овој член.

Член 25

Спогодби со провинциите на Канада

Надлежниот орган на Република Македонија и провинција на Канада можат да склучат спогодби за било кое прашање од социјалното осигурување во рамките на надлежностите на провинциите во Канада, доколку тие спогодби не се во спротивност со одредбите од овој договор.

ДЕЛ V ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 26 Преодни одредби

1. Сите признати периоди навршени пред влегување во сила на овој договор се земаат предвид за определување на правото на давање според овој договор и на неговиот износ.
2. Одредбите од овој договор не можат да создадат право на исплата на давање за период пред датата на влегување во сила на истиот.
3. Во зависност од став 2 на овој член, давањата, за разлика од некои паушални давања, се исплатуваат според овој договор за случаи кои настанале пред датата на влегување во сила на истиот.

Член 27 Траење и откажување

1. Овој договор останува во сила без временско ограничување. Секоја договорна страна може да го откаже истиот во било кое време по пат на писмено известување до другата страна 12 месеци однапред.
2. Во случај на откажување на овој договор согласно став 1 на овој член, Договорот и натаму важи за сите лица кои:
 - 1) на датата на откажување примаат давања,
 - 2) пред истекот на периодот наведен во тој став поднеле барања и би имале право на давања врз основа на овој договор.

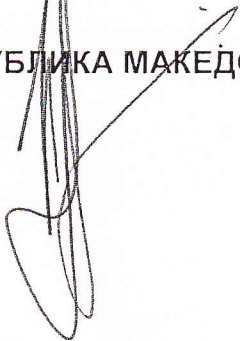
Член 28
Влегување во сила

Овој договор влегува во сила на првиот ден од четвртиот месец кој следи по месецот во кој секоја договорна страна примила од другата страна писмено известување преку дипломатски канали за тоа, дека ги исполнила сите услови за стапување во сила на овој договор.

ВО ПОТВРДА НА ОВА, долу потпишаните, службено овластени лица од страна на соодветните влади, го потпишаа овој договор.

ИЗГОТВЕНО, во два примерока во *Отава* на ден *26 август* 2009 година на македонски, англиски и француски јазик, при што секој текст има еднаква важност.

ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА КАНАДА

